

Startside>Domstolsprocedurer>Civilretlige sager>Hvilket lands domstol er ansvarlig?

Hvilket lands domstol er ansvarlig?

Østrig

1 Skal jeg anlægge sag ved en almindelig domstol eller ved en særlig domstol (f.eks. ved arbejdsretten)?

Civile sager afgøres principielt i første instans af distriktsdomstolene (*Bezirksgericht*) og de regionale domstole (*Landesgericht*). Uden for Wien træffer distriktsdomstolene og de regionale domstole også afgørelse i handelssager, og de regionale domstole afgør desuden arbejds- og socialretlige sager. Det er kun i Wien, at der er en selvstændig distriktsdomstol for handelssager, en selvstændig handelsret (*Handelsgericht*) og en selvstændig arbejds- og socialret (*Arbeits- und Sozialgericht*).

Yderligere oplysninger om kompetencefordelingen mellem distriktsdomstole og regionale domstole og de domstole, der afgør arbejds- og socialretlige sager samt handelssager, fås på faktabladet om retssystemets opbygning.

2 Hvis kompetencen ligger hos de almindelige domstole (dvs. det er de almindelige domstole, som behandler denne type sager), hvordan finder jeg så ud af, hvilken en jeg skal henvende mig til?**2.1 Sondres der mellem lavere og højere førsteinstansdomstole (f.eks. distriktsdomstole og regionale domstole), og hvilken har i givet fald kompetence til at behandle min sag?**

Fordelingen af den saglige kompetence sker principielt på grundlag af tvistens genstand (*Eigenzuständigkeit* – "indholdskompetence"), og alle andre kompetencer, som distriktsdomstolene og de regionale domstole ikke tildeles på dette grundlag, tildeles på grundlag af værdien af tvistens genstand (*Wertzuständigkeit* – "værdikompetence"). Indholdskompetencen har altid forrang for værdikompetencen.

Distriktsdomstolene har f.eks. indholdskompetence i de fleste tvister vedrørende familie- og lejespørgsmål, mens de regionale domstole har indholdskompetence i sager, der falder ind under loven om ansvar for atomskader (*Atomhaftpflichtgesetz*), loven om embedsmænds ansvar (*Amtshaftungsgesetz*) og databeskyttelsesloven (*Datenschutzgesetz*), samt i konkurrence- og ophavsretlige sager. Distriktsdomstole, hvis kompetence afhænger af tvistens genstand, behandler sager med en værdi på op til 15 000 EUR, mens de regionale domstole behandler sager med en værdi på 15 000 EUR og derover.

2.2 Stedlig kompetence (er det retten i by A eller by B, der skal behandle min sag?)**2.2.1 Hovedreglen om stedlig kompetence**

Alle har et hjemting, som afhænger af, hvilken retskreds man hører til. Sager skal som hovedregel anlægges ved sagsøgtes hjemting. Fysiske personers hjemting afhænger i reglen af, hvor de har bopæl eller sædvanligt opholdssted. Man kan godt have mere end et hjemting. Juridiske personers hjemting afhænger primært af, hvor de har hovedsæde.

2.2.2 Undtagelser fra hovedreglen**2.2.2.1 Hvornår kan jeg vælge mellem sagsøgtes hjemting (ifølge hovedreglen) og en anden domstol?**

I visse tilfælde kan en sag ikke kun anlægges ved sagsøgtes hjemting, men også ved en anden domstol efter eget valg. Alene på det civilretlige område kan der ifølge Østrigs regler om domstolenes kompetence vælges mellem mere end 20 forskellige værneting for sager angående kontraktlige og lovbestemte forpligtelser, diverse tinglige krav og værneting af rent processuel art. Disse værneting er f.eks. retten på det sted, hvor en forpligtelse skal opfyldes, den ret, der er angivet i fakturaen, retten i den retskreds, hvor sagsgenstanden befinder sig, hvor skaden er sket, eller hvor der er fremsat modkrav. Der kan være stor forskel på fastlæggelsen af disse værneting og fastlæggelsen af sammenlignelige værneting efter EU-retten eller andre medlemsstaters nationale lovgivning.

Efter østrigsk ret anvendes følgende værneting f.eks. for de nedenfor angivne sager:

For sager om kontraktlige forpligtelser (undtagen forpligtelser fastsat i en arbejdskontrakt): Sager, der drejer sig om, hvorvidt en kontraktlig forpligtelse består eller ikke består, sager om opfyldelse eller ophævelse af en kontrakt og sager om erstatning for manglende eller mangelfuld opfyldelse kan indbringes for retten på det sted, hvor parterne har aftalt, at sagsøgte skal opfylde kontrakten. Aftalen skal være fastlagt i et dokument.

For bidragssager: Se "Underholdsbidrag – Østrig".

For erstatningssager: Sager om erstatning for skade, der er opstået som følge af drab på eller kvæstelse af en eller flere personer, som følge af frihedsberøvelse eller som følge af beskadigelse af en fysisk genstand, kan også indbringes for retten i den retskreds, hvor den handling, der har resulteret i skaden, har fundet sted. Desuden kan sager om erstatningskrav, der udspringer af strafbare handlinger, også anlægges i forbindelse med den straffesag, der kører mod gerningsmanden (indtræden som civil part).

For skilsmisssager: Se "Skilsmisse – Østrig".

For sager om overførsel af forældremyndighed: Se "Forældremyndighed – Østrig".

2.2.2.2 Hvornår skal sagen anlægges ved en anden domstol end sagsøgtes hjemting (ifølge hovedreglen)?

I andre tilfælde er der et eksklusivt værneting, hvorved sagen skal anlægges, og som hverken er det almindelige værneting eller et valgt værneting. Er det ikke muligt at fravige et sådant eksklusivt værneting, heller ikke ved en værnetingsaftale, hvilket skal være fastsat udtrykkeligt, foreligger der et obligatorisk værneting. Eksklusive værneting forekommer især, men ikke kun, inden for det familieretlige område. Som eksempel på eksklusive værneting kan nævnes værneting for tvister mellem ægtefæller eller registrerede partnere og dødsbosager, og obligatoriske værneting er f.eks. værneting for gældssaneringsager eller forhold inden for en forening. Der kan være stor forskel på fastlæggelsen af disse værneting og fastlæggelsen af sammenlignelige værneting efter EU-retten eller andre medlemsstaters nationale lovgivning.

2.2.2.3 Kan sagens parter selv vælge en domstol, som ellers ikke havde været kompetent til at behandle sagen?

Er der intet obligatorisk værneting (se punkt 2.2.2.2 ovenfor), kan parterne ved udtrykkelig aftale også vælge en eller flere domstole i første instans, der er beliggende på nærmere angivne steder, eller fravælge domstole, der ellers havde været kompetente. Aftalen skal indgås for et bestemt søgsmål eller for tvister, der er opstået som følge af et bestemt søgsmål eller retsforhold. Der er ingen formkrav til indgåelsen af værnetingsaftaler, men hvis aftalen anfægtes under sagens behandling, skal der kunne forelægges dokumentation herfor.

Parterne kan således ændre den lovbestemte (saglige og/eller stedlige) kompetence. En sådan aftale kan indgås, før sagen indledes, men også ved sagens begyndelse. Ved indgåelse af en værnetingsaftale kan den saglige kompetence overføres fra retten i første instans til distriktsdomstolen, forudsat at domstolen er kompetent som følge af genstandens værdi, og mellem de almindelige domstole og handelsretten.

Det er muligt at ændre den stedlige kompetence, medmindre det udtrykkeligt er fastsat, at det ikke er muligt. Fremgår det af en retsforskrift, at det ikke er muligt at ændre kompetencen, foreligger der et obligatorisk værneting. Det er f.eks. ikke eller kun i begrænset omfang muligt at ændre den stedlige kompetence, hvis det er fastsat i en af følgende bestemmelser, hvilken ret der har kompetencen: § 14 i lov om forbrugerbeskyttelse (Konsumentenschutzgesetz – KSchG), § 83a og § 83b i reglerne om kompetence (Jurisdiktionsnorm – JN), § 532 i den civile retsplejelov (Zivilprozessordnung – ZPO), § 9 i lov om arbejds- og socialretlige retsinstanser (Arbeits- und Sozialgerichtsgesetz – ASGG), § 51 i lov om fuldbyrdelse og sikrende retsmidler (Exekutionsordnung – EO) eller § 253 i lov om insolvens (Insolvenzordnung – IO).

3 Hvis kompetencen ligger hos de særlige domstole, hvordan finder jeg så ud af, hvilken en jeg skal henvende mig til?

For civile sager er det kun i Wien, at der findes særlige domstole for handelssager (*Bezirksgericht für Handelssachen*, *Handelsgericht Wien*) og arbejds- og socialretlige sager (*Arbeits- und Sozialgericht Wien*). I alle andre retskredse afgøres handelssager og arbejds- og socialretlige sager af de almindelige domstole. Reglerne for den stedlige kompetence i handelssager og arbejds- og socialretlige sager bygger i alt væsentligt på reglerne for almindelige civile sager.

Sidste opdatering: 05/06/2023

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.